

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Tel. 827 42 02

Fax. 827 64 53

Warszawa, 4 lipca 2000 r.

34752

RPO/333655/2000/VI/DN

Pan

Jerzy Widzyk

Minister Transportu

i Gospodarki Morskiej

ul. Chałubińskiego 4/6

00-613 WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

Biorąc pod uwagę argumenty zawarte w napływających do Rzecznika Praw Obywatelskich skargach, powziąłem wątpliwości co do zgodności regulacji przyjętych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. Nr 133, poz. 884 ze zm.) w części dotyczącej wymagań kwalifikacyjnych uprawniających do ubiegania się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie organizowania imprez turystyczny - z zasada zaufania obywateli do państwa i stanowionego prawa wywodzącą się z konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego.

Wątpliwości te wywołuje art. 6 ust. 1 i 2 ustawy, który określa status wykształcenia, w powiązaniu z odpowiednim okresem praktyki w obsłudze turystów. Tak więc, co najmniej średnim wykształceniem powinny legitymować się osoby ubiegające się o kierowanie działalnością przedsiębiorstwa zajmującego się

organizowaniem imprez turystycznych lub pośredniczeniem, na zlecenie klientów, w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych. Przepis ten nie dopuszcza możliwości kierowania taką działalnością przez osoby, które nie posiadają średniego wykształcenia, pomimo, iż mają wieloletnią praktykę w prowadzeniu biur podróży, na zasadach obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o usługach turystycznych.

Powstaje wątpliwość, czy rzeczywiście wymóg średniego wykształcenia jest tu elementem tak istotnym. Jeśli tak, to przyjmując omawiana regulację, w przepisach przejściowych należało zapewnić w stosunku do osób nie mających takiego wykształcenia, a prowadzących działalność na podstawie dotychczasowych przepisów możliwość odstąpienia od stosowania tego warunku, przy jednoczesnym warunku posiadania stosownej praktyki, przykładowo - dłuższej niż 4 lata, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 3 ustawy w odniesieniu do osób, które mają średnie wykształcenie, ale o kierunku nie związanym z turystyką. Nie zapewniono także stosownego *vacatio legis*, dającego - choćby teoretycznie - czas dla uzupełnienia wykształcenia, gdyż ustawa została ogłoszona 29 października 1997 r. i weszła w życie 1 lipca 1998 r.

Wątpliwości moje wydają się tym bardziej uzasadnione, iż w ostatnim czasie ustawodawca w odniesieniu do dwóch grup zawodowych - agentów celnych i instruktorów nauki jazdy - wprowadził bezwzględny obowiązek posiadania średniego wykształcenia. Po podjęciu przez Rzecznika Praw Obywatelskich odpowiednich działań ustawodawca zrewidował swoje stanowisko i wyeliminował z obrotu prawnego przepisy uniemożliwiające, nie posiadającym średniego wykształcenia agentom celnym - wykonującym zawód w dniu wejścia w życie nowych przepisów Kodeksu celnego - dalsze wykonywania czynności zawodowych. W odniesieniu natomiast do nie posiadających średniego wykształcenia instruktorów nauki jazdy, którzy pod rządami poprzednio obowiązujących przepisów o ruchu drogowym wykonywali zawód - weryfikacji stanowiska ustawodawcy w tym zakresie dokonał Trybunał Konstytucyjny, który po rozpatrzeniu wniosku Rzecznika, wyrokiem z dnia 21 grudnia 1999 r. (sygn. K.22199) uznał pozbawienie tej grupy prawa wykonywania zawodu z powodu nieposiadania średniego wykształcenia - za niezgodne z art. 2 Konstytucji RP, gdyż narusza to zasadę zaufania obywatela do Państwa i stanowionego przezeń prawa.

Poddając pod rozagę Pana Ministra przedstawiony problem, uprzejmie proszę o poinformowanie, czy podziela Pan moje wątpliwości w tej sprawie, a jeśli tak, czy zamierza Pan podjąć w tej sprawie działania zmierzające do zmiany istniejącego stanu prawnego.

Będę wdzięczny za możliwie pilne zajęcie stanowiska w tej sprawie, gdyż rozważam możliwość zaskarżenia tego przepisu do Trybunału Konstytucyjnego.

Z wyrazami poważania

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll